

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4314949 Psicologia General Sanitària	OB	1	2

Professor de contacte

Nom: Maria Álvarez Moleiro

Correu electrònic: Maria.Alvarez@uab.cat

Equip docent

Lluís Capdevila Ortis

Mariona Portell Vidal

Teresa Gutiérrez Rosado

Sara Valmayor Safont

María Paz González Gómez de Olmedo

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha prerequisits, però es pressuposen els coneixements i les habilitats adquirides al llarg dels mòduls 1 i 2 del primer semestre: Fonaments científics i professionals de la Psicologia Sanitària i Entrenament en habilitats bàsiques del Psicòleg General Sanitari.

Objectius

Un cop finalitzat el mòdul l'estudiant hauria de ser capaç de:

- Delimitar conceptualment que és la prevençió i la promoció de la salut. Identificar els diferents nivells de cada una d'elles.
- Identificar els diferents determinants que influencien els comportaments de risc i els comportaments promotores de la salut.
- Elaborar un diagnòstic psicosocial dels problemes de salut.
- Aplicar els principals models de planificació, disseny i avaluació de programes de promoció i educació per a la salut individual, grupal i comunitària.
- Analitzar críticament diferents programes d'educació, promoció de la salut i prevençió.

Competències

- Adquirir, desenvolupar i posar en pràctica un concepte de salut integral, en el qual tinguin cabuda els components biopsicosocials d'aquesta, d'acord amb les directrius establertes per l'OMS.
- Conèixer en profunditat els diferents models d'avaluació i intervenció en el camp de la psicologia general sanitària, així com les tècniques i els procediments que se'n deriven, per abordar els trastorns del comportament i els factors psicològics associats amb els problemes de salut.
- Conèixer en profunditat els factors biològics i psicosocials associats als problemes de salut i malaltia, especialment els relacionats amb la salut mental.

- Conèixer en profunditat els factors psicosocials associats als problemes de salut i malaltia.
- Fer activitats de promoció i d'educació per a la salut psicològica individual i comunitària.
- Formular hipòtesis de treball en recerca i recollir i valorar de manera crítica la informació per resoldre problemes aplicant el mètode científic.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar programes de promoció i educació per a la salut individual, grupal i comunitària.
2. Conèixer i analitzar críticament els principals programes basats en l'evidència de promoció de la salut en diferents àmbits i poblacions, així com els administrats en el nostre entorn per entitats i agències oficials.
3. Conèixer i analitzar críticament els principals programes de detecció precoç de conductes de risc en adolescents administrats en el nostre entorn per entitats i agències oficials.
4. Conèixer i analitzar críticament els principals programes de prevenció basats en l'evidència de conductes addictives i sexualitat, així com els administrats en el nostre entorn per entitats i agències oficials.
5. Conèixer i analitzar críticament els principals programes de prevenció en salut mental basats en l'evidència
6. Conèixer i analitzar críticament les bases conceptuals de la prevenció i la promoció de la salut.
7. Conèixer i saber aplicar la metodologia de l'avaluació de programes.
8. Conèixer les eines conceptuals i metodològiques necessàries per al treball interdisciplinari en l'àmbit de la prevenció i la promoció de la salut.
9. Dissenyar, planificar i avaluar críticament programes de promoció i educació per a la salut individual, grupal i comunitària.
10. Formular adequadament preguntes, objectius i hipòtesis de recerca per resoldre problemes en el camp de la prevenció i la promoció de la salut.
11. Identificar i analitzar críticament els principals determinants psicosocials de les conductes de salut i de risc.
12. Identificar i analitzar críticament les desigualtats socials i de gènere en la prevenció i la promoció de la salut.
13. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
14. Recollir i analitzar la informació de manera coherent amb els objectius i les hipòtesis de la recerca, i interpretar adequadament els resultats obtinguts, reconeixent-ne l'impacte en les persones i les comunitats, en el camp de la prevenció i la promoció de la salut.
15. Reconèixer i descriure els determinants de les conductes saludables i de risc des d'una perspectiva biopsicosocial.
16. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Continguts

- 1- Prevenció i promoció de la salut. Definició diferencial de conceptes. Nivells de la prevenció i de la promoció de la salut.
- 2 - Planificació, disseny, i avaluació de programes per a l'educació i la promoció de la salut.
- 3- Aplicacions: anàlisi crític de programes.

Metodologia

La metodologia de l'assignatura es basarà en el desenvolupament seriat i coordinat d'un seguit d'activitats (dirigides, supervisades i autònomes) que guiaran a l'estudiant cap a l'assoliment dels resultats d'aprenentatge.

Activitat dirigida:

Les sessions de Docència Dirigida de l'assignatura es portaran a terme en

- Grups 1/1: Classes magistrals amb o sense suport multimèdia amb debats en grup.
- Grups 1/4: Classes en grup partit. En aquestes sessions, els estudiants de l'assignatura hauran de treballar **en grups petits i sota el principi d'aprenentatge basat en problemes (ABP). La tasca a portar a terme serà el desenvolupament d' un projecte d'intervenció en l'àmbit de la prevenció i la promoció de la salut, prèvia detecció d'una necessitat de salut. Aquesta activitat es portarà a terme alternant les sessions presencials (9 en total), i el treball autònom del grup.**

Activitat supervisada:

- Tutories: Seguiment de la elaboració del projecte a través de la plataforma moodle i en horaris de despatx.

Activitat autònoma

El desenvolupament de les diferents tasques dirigides i supervisades fa imprescindible que l'estudiant vagi realitzant al llarg de tot el semestre l'activitat autònoma necessària per a la consecució dels resultats d'aprenentatge

Activitat autònoma:

- Lectura comprensiva de textos: lectura comprensiva i sintètica tant de fonts secundàries com de fonts primàries per a la elaboració del projecte.
- Elaboració del treball: elaboració escrita del contingut del projecte així com del material de suport (power point o altres) que caldrà utilitzar en la presentació del projecte que es farà durant les últimes sessions del curs.
- Estudi: confrontació del material proporcionat a la classe magistral i a les conferències amb manuals de la matèria. Elaboració de resums, esquemes, mapes conceptuals, etc.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes en grup partit	18	0,72	
Classes magistrals	36	1,44	
Tipus: Supervisades			
Treball supervisat	11	0,44	
Tipus: Autònomes			
Elaboració del projecte	76	3,04	
Estudi	20	0,8	
Recerca bibliogràfica i lectura comprensiva	58	2,32	

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es portarà a terme a partir de tres evidències d'aprenentatge, una individual i dues grupals:

Evidència individual:

EV1 - Es tracta d'una prova escrita presencials, amb un valor del 40% de la qualificació final.

Evidències grupals:

EV2 - Projecte d'intervenció. La EV2 es subdivideix en dues subevidències:

La EV2a. On s'avaluarà la presentació escrita del projecte i que tindrà un valor del 30% en la qualificació final de l'assignatura.

La EV2b. On s'avalua el lliurament dintre dels terminis establerts de totes les actes de les diferents sessions presencials i dels dos Informes de Control i que tindrà un valor del 10%.

EV3 - Projecte d'intervenció. Presentació oral. Aquesta evidència també es subdivideix en dues subevidències

La EV3a. On els tutors avaluaran la presentació oral del projecte i que tindrà un valor del 15% en la qualificació final de l'assignatura.

La EV3b. On els iguals avaluaran la presentació oral del projecte dels seus companys i que tindrà un valor del 5% en la qualificació final de l'assignatura.

Un/a estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a **4 punts (40%)**, constarà com a "**avaluable**".

Cas de considerar-se avaluable, es qualificaran amb un 0 les evidències a les que no s'hagi presentat l'estudiant.

Nota Final = [(Nota EV1 × 0.4) + (Nota EV2a × 0.3) + (Nota EV2b × 0.1) + (Nota EV3a × 0.15) + (Nota EV3b × 0.05)]

L'estudiant es considera APROVAT quan la Nota Final ponderada sigui 5.

L'estudiant que no hagi aprovat l'avaluació ordinària però tingui una **Nota Final ≥ 4** podrà optar a una **prova de reavaluació**.

La reavaluació consistirà en una prova amb les mateixes característiques que la EV1.

En cap cas es podrà optar a reavaluar les EV2 (a,b,) i EV3 (a, b).

La nota de la reavaluació serà sempre un 5, en cas que aquesta sigui superada i en cap cas la re-avaluació es per pujar nota si l'evidència està aprovada.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1-Prova escrita presencial	40	2	0,08	2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 15
EV2a-Projecte d'intervenció. Part escrita	30	0	0	1, 7, 8, 9, 10, 13, 14,

EV2b-Lliurament de les actes de les sessions i dels Informes de Control 1 i 2.	10%	0	0	1, 2, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16
EV3a - Projecte d'intervenció - Part oral. Avaluació dels tutors	15%	2	0,08	1, 7, 9, 10, 13, 14, 16
EV3b - Projecte d'intervenció - Part oral. Avaluació dels iguals	5%	2	0,08	1, 7, 9, 10, 13, 14

Bibliografia

- Anguera, M.T., Chacón, S. y Blanco, A. (Eds.) (2008). Evaluación de programas sociales y sanitarios: Un abordaje metodológico. Madrid: Síntesis.
- Bartholomew, L.K.; Parcel, G.S.; Kok, G.; & Gottlieb, N.H. (2000). Intervention Mapping. New York: Mcgraw Hill.
- Chacón, S., Anguera, M. T., Pérez-Gil, J. A. y Hogado, F. P. (2002). A Mutual Catalytic Model of Formative Evaluation: The Interdependent Roles of Evaluators and Local Practitioners. *Evaluation. The International Journal of Theory, Research and Practice*, 8 (4). 413-432.
- Chacón-Moscoso, S., Sanduvete, S., Portell, M., y Anguera, M.T. (2013). Reporting a program evaluation: Needs, program plan, intervention, and decisions. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 13 (1), 58-60.
- Fantova, F. (2003): Perspectivas en gestión de servicios sociales. En: <http://www.bolunta.org/publicaciones/>
- Fantova, F. (2005). *Manual para la gestión de la intervención social*. Madrid: Editorial CCS.
- Fernández-Ballesteros (Ed) (1995). Evaluación de programas. Una guía práctica en ámbitos sociales, educativos y de salud. Madrid: Síntesis (CAP. 2)
- Green, L.W. & Kreuter, M.W. (1991). Health Promotion Planning. An Educational and Environmental Approach. Mountain View: Mayfield Publishing Company
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1989). Fourth generation evaluation. Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Morrison, V; Bennett, P. (2008). Psicología de la Salud. Madrid: Pearson Educación. Prentice Hall.
- Pawson, R.; Tilley, N (1997) Realistic Evaluation, Sage.
- Pineault, R., Daveluy, C. (1995), La Planificación Sanitaria. Conceptos, métodos y estrategias. Madrid: Masson. (1ª ed. 1987) La planificación de la santé. Concepts, Méthodes, Stratégics. Montréal:Agence d'Arc Inc. (CAP. 1)
- Veney, J. E. y Kaluzny, A. D. (2004). Evaluation and decision making for health services. Washington: BeardBooks.
- Villamarín, F; Alvarez, M (1998). Modelos sociocognitivos en promoción de la salud: un análisis conceptual. *Psicologemas*, 12 (24), 161-204.
- Wholey, J.S., Hatry, H.P. & Newcomer, K.E. (Eds.) (2004). Handbook of practical program evaluation. San Francisco: Jossey-Bass.